

NY NATION SKAL PÅ VINGERNE VERDENS YNGSTE NATION, SYDSUDAN, FÅR FSB-ASSISTANCE TIL AT BRINGE SIKKERHEDEN I LUFTHAVNEN I ORDEN

AF JESPER HELDGAARD

“Der var absolut ingen af de ting, der skal til, for at sikkerheden i en lufthavn er i orden,” siger Keld Zülöw. Han er til daglig sikkerhedschef i Center for Luftfart under Trafikstyrelsen og dermed vant til ordnede forhold. Så selv om han havde forberedt sig godt, blev han alligevel overrasket over de forhold, der mødte ham, da han i februar-marts var på EU-mission i Sydsudan for at kigge sikkerheden i Juba International Airport efter i sømmene som et led i forberedelsen af en kommende EU-indsats.

“Alt var ét stort rod i og uden for terminalen, der nærmest ligner en lagerhal. Indrejsende passagerer er blandet sammen med udrejsende, bagagen læsses af på gulvet midt i det hele, og der er ingen markering af, hvor de forskellige myndigheder holder til. Sikkerhedspersonalet, der tjekker passagerer og bagage, er ikke uniformeret, de har ikke modtaget nogen træning, så de ved knap nok, hvad de leder efter, og den smule udstyr, de har, er brudt sammen. Jeg har aldrig set noget lignende,” konstaterer Keld Zülöw.

De elendige sikkerhedsforhold er en af grundene til, at de store flyselskaber stadig holder sig væk fra lufthavnen i Juba, der helt frem til 2005 kun blev befløjet af humanitære og militære fly, indtil våbenhvilen mellem Sudans regering i Khartoum og løsrivelsesbevægelsen SPLA i Sydsudan satte en foreløbig stopper for 20 års krig.

Mindre end Billund Lufthavn

Blandt de ting, Sydsudan har brug for, er en sikker og velfungerende lufthavn, men der er langt igen, før Juba International Airport lever op til det. Lufthavnen har omkring 1,5 mio. passagerer om året – til sammenligning har Billund Lufthavn ca. 2 mio. passagerer. Kun afrikanske selskaber flyver fast på Juba.

Og at der er et stort ønske i Sydsudan om at udvikle lufthavnen, mærkede Keld Zülöw og hans to kolleger på missionen fra Spanien og Storbritannien tydeligt.

“Vi blev vældigt godt modtaget af alle. Sydsudanerne er tydeligt stolte af deres land

EN KOMPLICERET FØDSEL

I juli 2011 blev Sydsudan verdens yngste selvstændige nation. Forud var gået mere end 20 års borgerkrig, en fredsftale i 2005 og en folkeafstemning i januar 2011, hvor omkring 99 pct. af sydsudanerne stemte for uafhængighed. Men fredsftalen løste ikke alle problemer, og siden juni 2011 er spændingerne mellem Sudan og Sydsudan vokset. Der har været væbnede sammenstød i grænseområdet mellem militære enheder fra de to lande og mellem væbnede rebelgrupper i en grad, der truer den enorme opgave med at opbygge den nye stat. Sydsudans befolkning anslås til godt 8 mio., og landet dækker et areal, der er 15 gange større end Danmark.

og vil gerne se udvikling. De er i gang med at bygge en ny lufthavnsterminal og havde gerne set, at vi var blevet og var gået i gang med det praktiske arbejde med at forbedre sikkerhedsforholdene med det samme,” fortæller Keld Zülów, der var af sted i tre uger, heraf halvdelen af tiden i Bruxelles for at mødes med EU’s planlæggere af en kommende indsats, resten i Sydsudan.

Nok at tage fat på

“Vores opgave var at vurdere forholdene og komme med anbefalinger til, hvad der videre skal ske, og der er nok at tage fat på, for de starter fra helt bar bund. Vi anbefaler, at der sendes en grundig forberedelsesmission af sted i 4-6 måneder. Derefter vurderer vi, at et hold på 30-50 tekniske eksperter og støttepersonale, der dækker en lang række forskellige områder, skal være i Sydsudan et års tid. Det er jo ikke nok at få alle sikkerhedssystemer og -procedurer sat i værk. Man skal også sikre, at de lokalt selv kan køre det videre.”

Til gengæld er Keld Zülów overbevist om, at indsatsen vil bære frugt:

“Enhver nation har brug for en sikker international lufthavn. Det er en forudsætning for vækst og udvikling, ikke mindst for en

ny nation som Sydsudan, der jo ligger inde midt i Afrika og risikerer at blive isoleret.”

Parat til at tage af sted igen

Keld Zülów er uddannet jurist, har en uddannelse som militær flyveleder og har været i Trafikstyrelsen siden 1998. Han blev sikkerhedschef kort efter angrebet på World Trade Center i september 2001, men har aldrig før været på en mission som den i Sydsudan.

“Gennem Udenrigsministeriet fik vi en forespørgsel i december fra EU-hovedkvarteret i Bruxelles, og jeg spurgte mine kolleger, om nogen af dem kunne tage af sted, men måtte meddele, at vi ikke kunne stille med folk til opgaven. Det førte til en fornyet henvendelse, og så besluttede jeg mig for selv at tilbyde mig, og det kunne heldigvis lade sig gøre.”

Keld Zülów beskriver missionen som en stor oplevelse:

“På det personlige plan var det spændende at møde et venligt og imødekommende folk og være med til at gøre en forskel, hvor der er hårdt brug for det. På det faglige plan har jeg fået nogle udfordringer, jeg slet ikke får i mit daglige arbejde, og jeg har fået et fagligt løft, som jeg også

kan bruge i mit arbejde herhjemme. Mine kompetencer er virkelig bragt i spil, og jeg har måttet tænke helt nyt, fordi der slet ingen systemer er i forvejen.

Det giver mulighed for at se alt i et nyt lys og tænke over, om der i vores snorlige hjemlige systemer er ting, vi kan tænke anderledes og smartere. Og er der mulighed for at tage af sted igen, gør jeg det gerne. Jeg har fået grønt lys fra min kone,” siger Keld Zülów, der stadig følger situationen i Sydsudan tæt og godt ved, at den seneste tids uro nok kommer til at betyde, at han ikke kan vende tilbage lige med det samme. ■

DANSK STØTTE TIL SYDSUDAN

Danmark indledte i 2011 et treårigt støtteprogram til Sydsudan til 375 mio. kr. under overskrifterne: God regeringsførelse og kapacitetsopbygning på centralt og decentralt niveau, konfliktforebyggelse og stabilisering samt økonomisk udvikling. Desuden er Freds- og Stabiliseringsfonden i 2012 blevet udvidet med 25 mio. kr. øremærket til sikkerhedsindsatser.

Danmark bidrager også med omfattende humanitær bistand og med bistand til flygtninge og internt fordrevne med henblik på at forberede deres tilbagevenden. Endelig er 12 danske officerer en del af FN-missionen i Sydsudan, UNMISS, hvis formål er at sikre fred og sikkerhed samt at støtte den sydsudanesiske regering.

Missionen til Juba International Airport var et led i EU’s indsatser under Den Fælles Sikkerheds- og Forsvarspolitik, CSDP. Danmark støtter de civile CSDP-missioner gennem udsendelser af FSB-eksperter.

Keld Zülów (tv) inspicerer sammen med sine kolleger brandstationen i Juba International Airport.

MEDALJER TIL IHB-VETERANER ENDELIG KOM BELØNNINGEN TIL SRI LANKA-UDSENDTE

AF JØRGEN HARBOE

22. marts var en anderledes dag for 30-40 IHB-veteraner, der fandt vej til NIRAS' kontor i København. Vi fik nemlig medaljer! Det var første gang, nogen i IHB/FSB blev dekoreret for deres arbejde i organisationen.

Medaljerne gik ikke kun til de fremmødte, men til alle de 60 IHB'ere, der var udsendt som observatører for Sri Lanka Monitoring Mission (SLMM) i perioden 2002-6. SLMM overvågede en våbenhvile, som Norges regering i 2002 fik forhandlet på plads, og som skulle føre til en egentlig fredsslutning mellem De Tamilske Tigre og Sri Lankas regering.

Det mislykkedes, men SLMM reddede menneskeliv og bidrog til relativ ro på Sri Lanka i en årrække. Arbejdet bragte flere i SLMM i livsfare, også nogle fra IHB. Det er den indsats, der blev honoreret med medaljer.

SLMM-medaljerne blev oprindeligt kun givet til det sidste hold observatører, der lukkede missionen i 2008, efter at Danmark havde trukket sig ud i 2006. Men en af de danske SLMM-veteraner, Jan Hammer, mente, at *alle* havde fortjent officiel anerkendelse. Sammen med bistandsråd Niels Erik Nielsen lagde han sig i selen for, at vi fik den.

Deres ihærdighed bar frugt 22. marts 2012. ■

NYT INSTITUT EFTERLYSER LANGTIDS-OBSERVATØRER

Institut for Flerpartisamarbejde, som åbnede i København i maj 2011 for at støtte demokratisk kultur, politiske partier og flerpartisystemer i udviklingslandene, er kommet godt i gang og er involveret i konkrete projekter i flere lande.

Instituttet, hvis engelske navn er Danish Institute for Parties and Democracy – forkortet til DIPD, fokuserer på kapacitetsopbygning af politiske partier i en række udvalgte lande, men samarbejder også med andre centrale aktører: frie og uafhængige medier, civilsamfundsorganisationer og tænketanke.

DIPD vil gerne gøre brug af den danske ressourcebase inden for demokratisering, og seniorrådgiver ved DIPD, Hanne Lund Madsen, ser gerne et samarbejde med FSB og er især interesseret i den ekspertise,

som langtidsobservatører ved valg i Afrika og Asien har.

DIPD's virke er i øvrigt i høj grad baseret på de danske politiske partiers aktive involvering, og 9 af de 15 medlemmer i DIPD's bestyrelse er udpeget af de danske partier. Halvdelen af instituttets projektmidler er afsat til partisamarbejder, hvor de danske politiske partier indgår et demokratisamarbejde med et parti i et udviklingsland. Den anden halvdel går til tværpolitiske projekter.

Instituttet har indtil nu igangsat tværpolitiske projekter i Egypten, Tanzania, Bhutan og Nepal. Desuden støtter instituttet danske politiske partiers partisamarbejder i Ghana, Kenya, Bolivia og Honduras. Flere projekter, særligt i Afrika, er undervejs.

Læs mere på www.dipd.dk ■

NU ER DEN HER!

Hvad indebærer det egentlig at være korttidsobservatør ved et valg? Hvad betyder ord og begreber som tabulering? Og hvad skal en valgobservatør huske at putte i kufferten? Den slags spørgsmål har det med at hobe sig op, når afrejsen står for døren. Og selv om der er svar at hente i FSB-reglementet og andre officielle skrivelser, så er de ofte skrevet i et svært tilgængeligt sprog.

Men nu er den her, manualen, der har korte og overskuelige svar på det meste eller oplysning om, hvor svarene kan hentes.

“Manual for korttidsobservatører” er på blot 19 sider. Den er spækket med nyttige oplysninger og alligevel skrevet i et let tilgængeligt sprog. Den henvender sig især til nye valgobservatører, men de mere erfarne kan såmænd også hente gode informationer og bruge manualen som huskeseddel. Den er skrevet af Kirsten Jørgensen og Annelise Grinsted, der begge har mange valgmissioner bag sig og nøjagtigt ved, hvad det er for informationer, korttidsobservatører har brug for før og under udsendelse.

Oprindeligt var det hensigten, at manualen skulle komme i en trykt udgave, men det er fravalgt, fordi mange af de ting, manualen beskriver, ændres med jævne mellemrum. Den elektroniske udgave og de tilhørende annekser kan derimod løbende opdateres, og de kan findes på <http://fsb.niras.dk> under “FSB kurser”. ■

NYT NAVN TIL FORENING

IHB-foreningen har nu også taget konsekvensen af IHB's navneskifte og besluttet at skifte navn til FSB-foreningen. Der går dog lidt tid, inden navneskiftet er fuldt gennemført, bl.a. på foreningens hjemmeside. Bestyrelsen har også konstitueret sig efter generalforsamlingen i februar og genvalgt Villy Vilstrup som formand, mens Grete Bille er ny næstformand. ■

MANGE VILLE SIGE FARVEL

Det myldrede med mennesker i Udenrigsministeriets kantine den 29. marts, da ministerråd Hanne B. Elmelund Gam holdt afskedsreception efter mere end 20 år i ministeriet. Mange ville sige farvel til en kær kollega og samarbejdspartner, der ikke mindst har sat sit præg på IHB, nu FSB, som hun har haft ansvaret for siden 2003.

FSB var da også noget af det, kontorchef i Sikkerhedspolitisk Kontor, Lars Bo

Møller, dvælede ved i sin meget personlige afskedstale:

“Mange har spurgt: Bliver FSB det samme uden Hanne? Til det må jeg svare nej. Mange har også spurgt: Kan det overhovedet gå uden Hanne? Og her kan jeg heldigvis berolige jer og sige, at ja, det kan det. Selv om det ikke bliver det samme, og selv om det er vemodigt at skulle undvære dig, skal vi nok finde ud af det,” lovede Lars Bo Møller.

En tydeligt rørt Hanne B. Elmelund Gam kvitterede for taler og gaver og for et privilegeret og spændende arbejdsliv.

Fremover kan du finde den FSB-ansvarlige i Sikkerhedspolitisk Kontor ved at holde dig opdateret på www.um.dk eller ved at henvende dig til sp@um.dk. ■

MEDDELELSER

Udsendelser

Der blev i marts udsendt en FSB'er til EU's Monitoreringsmission (EUMM) i Georgien som observatør ved Field Office i Mtskheta.

I april udsendtes to FSB'ere til EU's politimission i *Palæstina*, EUPOL COPPS. I maj blev to FSB'ere udsendt til EULEX-missionen i *Kosovo*, så der i alt er fem FSB'ere i Kosovo. En FSB'er blev – ligeledes i maj – sendt til EUPOL *Afghanistan*, så der i alt er fire FSB'ere i Afghanistan. I *Irak* er der fortsat to FSB'ere ved EU JUST-missionen. I *Palæstina* er der ved Temporary International Presence in the City of *Hebron* (TIPH) seks FSB'ere, og der er fortsat en FSB'er i *Bruxelles* for at arbejde med missioner under EU's Fælles Sikkerheds- og Forsvarspolitik (CSDP).

Valgobservationer

OSCE-valgmissioner

Armenien: Syv korttidsobservatører (kto'er) til parlamentsvalget 6. maj.

Serbien: En langtidsobservatør (lto) til parlaments- og præsidentvalget 6. maj og anden runde 23. maj.

EU-valgmissioner

Senegal: En lto og en kto til anden runde af præsidentvalget 25. marts.

Algeriet: En lto og to kto'er til parlamentsvalget 10. maj.

Egypten: To FSB'ere til præsidentvalget i Egypten 23.-24. maj som led i en bilateral aftale om såkaldt 'valgbevidning'.

Kurser

To FSB'ere har været på kursus for langtidsobservatører hos Electoral Reform

International Services (ERIS) i London.

En FSB'er har været på Security Sector Reform-kursus på Folke Bernadotte Akademiet i Sverige.

En FSB'er har været på EU's Security Sector Reform-grundkursus i Bruxelles (ESDC SSR Core Course).

Et introduktionskursus i valgobservation blev afviklet 16.-18. marts og et introduktionskursus i krisestyring 27.-29. april, begge ved Beredskabsstyrelsen i Snekkersten.

FSBnyt, nr.2 juni 2012

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tlf.: 33 92 00 00
Fax: 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Internet: www.um.dk

Abonnement og udsendelse

Rosendahls Schultz
Distribution
Tlf: +45 43 22 73 00
Distribution@Rosendahls-schultzgrafisk.dk
www.danida-publikationer.dk

Redaktion

Jesper Heldgaard
jheldgaard@gmail.com
Lars Bo Møller (ansv.)
Layout: Kontrapunkt
implementation
Tryk: Scanprint as

ISBN: 978-87-7087-604-9
978-87-7087-605-6 (web)

Artikler i FSBnyt er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med Udenrigsministeriets synspunkter